10 Αυγούστου 2023

Φωτογραφία – ντοκουμέντο: Ο Άγιος Νεκτάριος με τον Πατριάρχη Αλεξανδρείας Σωφρόνιο Δ’

/ Αφιερώματα / Ιστορία, Αρχαιολογία, Παλαιογραφία, Στρατιωτικά & Εθνικά θέματα

Μία άγνωστη φωτογραφία του Αγίου Νεκταρίου φέρνει στο φως η Αγιορειτική Φωτοθήκη. Στη φωτογραφία φαίνεται ο Άγιος Νεκτάριος ως Επίσκοπος Πενταπόλεως και ο Πατριάρχης Αλεξανδρείας Σωφρόνιος Δ’.

Ο Άγιος Νεκτάριος έλαβε τον δεύτερο βαθμό της ιερωσύνης από τον Πατριάρχη Σωφρόνιο Δ’. το 1886 στον Πατριαρχικό Ναό του Αγίου Σάββα. Ακολουθεί το ίδιο έτος η απονομή του οφικίου του Αρχιμανδρίτη από το Μητροπολίτη Νουβίας με πατριαρχική εντολή. Βάσει του ήθους, της ευφράδειας, της ευφυΐας, της πολυμάθειάς του, αλλά και του πτυχίου του της Θεολογίας, ο Νεκτάριος ανέρχεται με γοργό ρυθμό τα σκαλοπάτια της ιεραρχίας στο δεύτερο τη τάξει της Ορθοδοξίας Πατριαρχείο.

Η χειροτονία σε Επίσκοπο από τον Πατριάρχη Σωφρόνιο

Το 1889 αναπαύεται ο τιτουλάριος Μητροπολίτης Πενταπόλεως Νείλου και ο γέρων Πατριάρχης αποφασίζει να τοποθετήσει στη θέση του τον Αρχιμανδρίτη Νεκτάριο.

«Σήμερον τη 15η Ιανουαρίου του 1889 σωτηρίου έτους, ημέρα Κυριακήν, συνεπεία του ανωτέρω υπομνήματος, ιερουργήσαντες Πατριαρχικώς εν τω ιερώ Ναώ του Αγ. Νικολάου μετά δύο Αρχιεπισκόπων, του τε πρώην Κερκύρας Αντωνίου Χαριάτη και Σιναίου Πορφυρίου, προεχειρίσαμεν τον εν Ιερομονάχοις Αρχιμανδρίτην Νεκτάριον Καφαλάν εις Μητροπολίτην της πάλαι ποτέ διαλαμψάσης Μητροπόλεως Πενταπόλεως, την δε Πατριαρχικήν ημών ταύτην πράξιν κατεχωρήσαμεν εν τώδε τω ιερώ ημών Κώδικι εις διηνεκή την ένδειξιν. + Ο Πάπας και Πατριάρχης Αλεξανδρείας Σωφρόνιος», αναφέρει σε σημείωμά του ο Πατριάρχης Σωφρόνιος Δ’.

Η παύση

Η σχέση των δύο ανδρών θα διαρραγεί όταν ο Πατριάρχης Αλεξανδρείας Σωφρόνιος Δ’, επηρεασμένος από τον φθόνο και τις συκοφαντικές ενέργειες εναντίον του Επισκόπου Νεκταρίου, λαμβάνει την απόφαση και τον εκδιώκει στις 3 Μαΐου 1890.

Το παρακάτω κείμενο διακοινώσεως πιστοποιεί την ενέργεια του Πατριάρχη:

«Παύεται ο Μητροπολίτης Πενταπόλεως κυρ Νεκτάριος εκ της διευθύνσεως του εν Καΐρω Πατριαρχικού Γραφείου, ως και της Πατριαρχικής Αντιπροσωπείας και εκκλησιαστικής διοικήσεως.
Επιτρέπεται τη Ιερότητί του, ίνα μένη, εάν θέλη, εν τοις Πατριαρχείοις Καΐρου, εν τω δωματίω του κοιτώνος του, μελετών και συγγράφων, λαμβάνων μέρος τροφής εν τη κοινή τραπέζη μετά των ιερέων.

Επιτρέπεται επίσης τη Ιερότητί του ίνα επιτελή αρχιερατικάς ιεροπραξίας, όποτε προσκαλή τις εις στεφανώσεις ανδρογύνων, βαπτίσεις, κηδείας, μνημόσυνα και εορτών τελετάς.
Απαγορεύεται δε η εις κωμοπόλεις του θρόνου μετάβασίς του δι’ οιονδήποτε λόγον, προς δε και η εν παλαιώ Καΐρω, άνευ Κυριαρχικής αδείας.

Εν Καΐρω τη 3 Μαΐου 1890 + Ο Αλεξανδρείας Σωφρόνιος»

Το οριστικό απολυτήριο

Μετά την παύση του στον πρώην Πενταπόλεως αφαιρείται κάθε εκκλησιαστική αρμοδιότητα. Τα λειτουργικά του καθήκοντα περιορίζονται μόνο σε μυστηριακές πράξεις, αλλά μόνο μετά από πρόσκληση ενδιαφερομένων πιστών. Επί της ουσίας πρέπει να παραμένει έγκλειστος στο κελί του, αφού του απαγορεύεται σχεδόν κάθε μετακίνηση. Έμμεση απόδειξη ότι δεν του κατέβαλαν μισθούς για την συντήρησή του, είναι και η ρητή πρόβλεψη περί διατροφής του.

Μια δεύτερη διακοίνωση του Σωφρονίου, της 11ης Ιουλίου 1890, διαφαίνεται ότι πρόκειται για το οριστικό απολυτήριο του Αγίου από την Αίγυπτο:

«Ο Μητροπολίτης Πενταπόλεως Νεκτάριος Κεφαλάς, δια διακοινώσεως υπό ημερομηνίαν 3 Μαΐου 1890 παυθείς της διευθύνσεως του εν Καΐρω Πατριαρχικού Γραφείου, ως και της Πατριαρχικής Αντιπροσωπείας και της εκκλησιαστικής διοικήσεως, αφέθη ελεύθερος ίνα μένη, εάν θέλη, εν τοις Πατριαρχείοις σιτιζόμενος εν αυτοίς και εκτελών οιανδήποτε αρχιερατικήν ιεροπραξίαν προσκαλούμενος υπό των χριστιανών. Αλλ’ επειδή εγένετο επαισθητή η ανάγκη Διευθυντού του Πατριαρχικού Γραφείου και Πατριαρχικού Επιτρόπου, προσεκλήθη τοιούτος και επομένως η περαιτέρω εν Αιγύπτω διαμονή της Ιερότητός του, καθίσταται όλως περιττή, διό και δια της παρούσης πατριαρχικής διακοινώσεως προσκαλείται η Ιερότης του, όπως εγκαταλείψη τον Πατριαρχικόν ημών Θρόνον και όσον ούπω απέλθη, όπου αν βούλεται. Τιθέντες δε εις την διάθεσιν αυτού το ώδε συνημμένον Πατριαρχικόν απολυτήριον γράμμα ως και τα αναγκαιούντα οδοιπορικά αυτού έξοδα εκ φράγκων χιλίων. Δηλούντες δε αυτώ ότι εξοφληθέντων πάντων των λογαριασμών της διαχειρίσεως αυτού και πληρωθέντων πάντων των μισθών μέχρι της εποχής καθ’ ην έδει να λαμβάνει μισθούς, ουδέν του λοιπού οφείλει ή έχει λαμβάνειν παρά του Πατριαρχικού ημών Θρόνου.
Εν Αλεξανδρεία τη 11 Ιουλίου 1890

+ Ο Αλεξανδρείας Σωφρόνιος»

Πηγή φωτογραφίας: Αγιορειτική Φωτοθήκη